

entuzjaści edukacji

Mówić czy rozmawiać ucząc języka obcego?

Dorota Campfield
Pracownia Języków Obcych

Raport o Stanie Edukacji 2013

- ❑ Aspekty stylu pracy nauczyciela języka obcego
 - ❑ planowanie procesu dydaktycznego
 - ❑ kształcenie umiejętności przedmiotowych
 - ❑ **procesy komunikacyjne na lekcji**
 - ❑ materiały i środki dydaktyczne
 - ❑ kontrola i ocenianie postępów w nauce
 - ❑ wspomaganie kontaktu z językiem obcym
 - ❑ kształtowanie postaw wobec nauki języków obcych
- ❑ Badania kwestionariuszowe uczniów i nauczycieli języka obcego (ESLC – *Europejskie badanie kompetencji językowych*, BUNJO – *Badanie uczenia się i nauczania języków obcych w gimnazjum*, BENJA – *Badanie efektywności nauczania języka angielskiego w szkole podstawowej*)
- ❑ Wywiady indywidualne z uczniami i nauczycielami (BUNJO)

Procesy komunikacyjne na lekcji języka obcego

- ☐ Podwójna rola komunikacji na lekcji języka obcego: cel i środek
- ☐ Podstawa programowa: przygotowanie uczniów do skutecznej komunikacji w mowie i w piśmie
- ☐ Cel określony przez uczniów
- ☐ Studia nad przyswajaniem języka obcego: używanie języka nauczanego w procesach komunikacyjnych
 - ☐ zadania z luką informacyjną
 - ☐ zadania zorientowane na osiągnięcie konkretnego celu
 - ☐ zadania wymagające negocjacji (*negotiating meaning*), rozwiązywania problemów
 - ☐ wspólna praca projektowa

Formy pracy i język komunikacji na lekcji języka obcego

☐ Pracach w parach/grupach:

- ☐ zwiększa szanse każdego ucznia na udział w mówieniu
- ☐ daje poczucie bezpieczeństwa i swobody w wyrażaniu opinii, uczuć
- ☐ pozwala nauczycielowi na monitorowanie pracy uczniów toczącej się jednocześnie
- ☐ rozwija u uczniów umiejętności społeczne

☐ Język komunikacji:

- ☐ zalecany '*principled pragmatism*' w posługiwaniu się językiem docelowym: uwzględniając potrzeby grupy oraz indywidualnych uczniów

Wyniki badań PJO

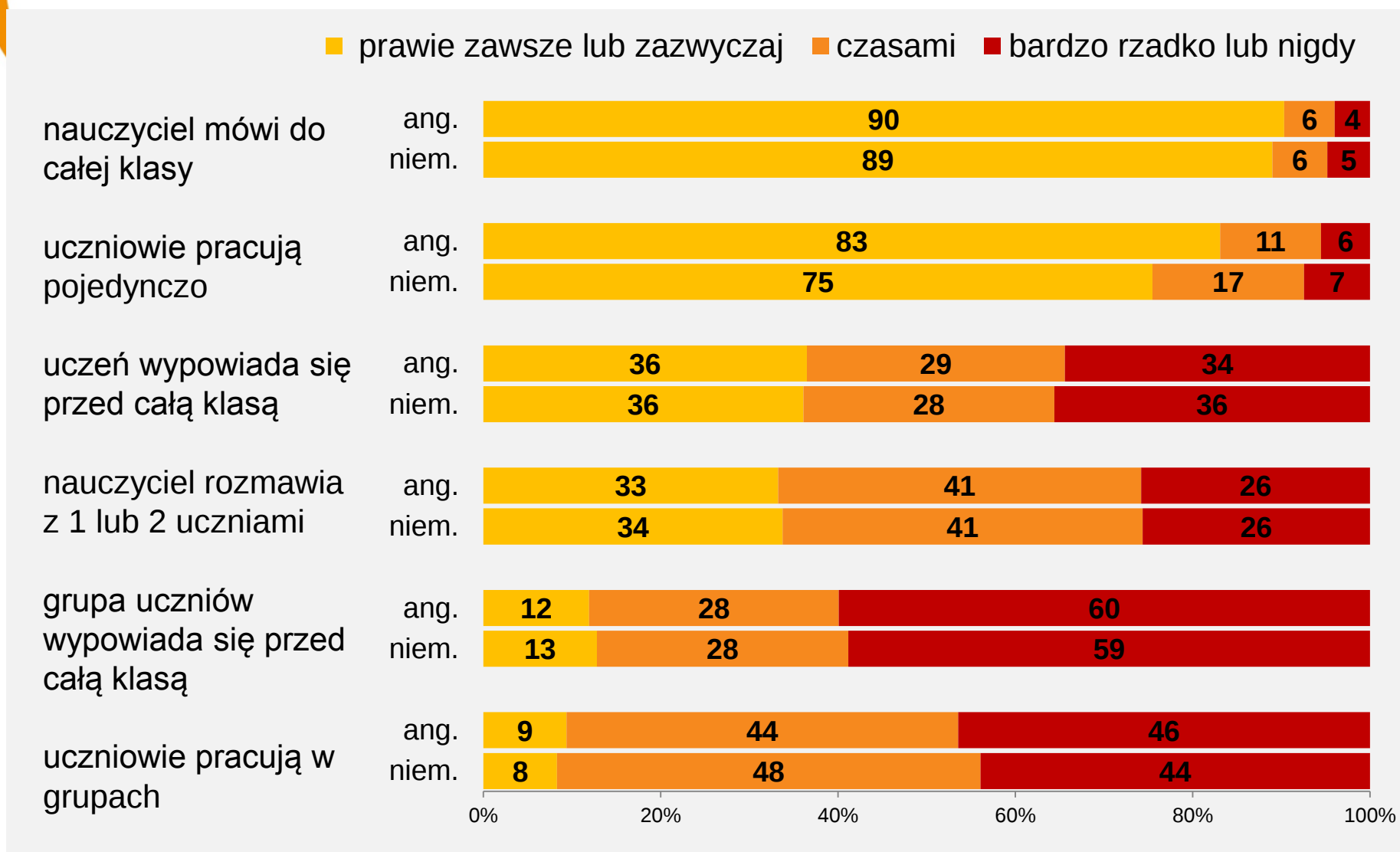
☐ Formy pracy:

☐ całą klasą, indywidualna (90% gimnazjalistów: nauczyciel zawsze lub prawie zawsze mówi do uczniów, ponad 80%: uczniowie zazwyczaj pracują pojedynczo)

☐ niski udział pracy w grupach w formach pracy na lekcji (10%)

Częstotliwość wykorzystywania określonych form pracy na lekcji języka na podstawie wskazań polskich uczniów w badaniu ESLC

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych badania ESLC 2011.

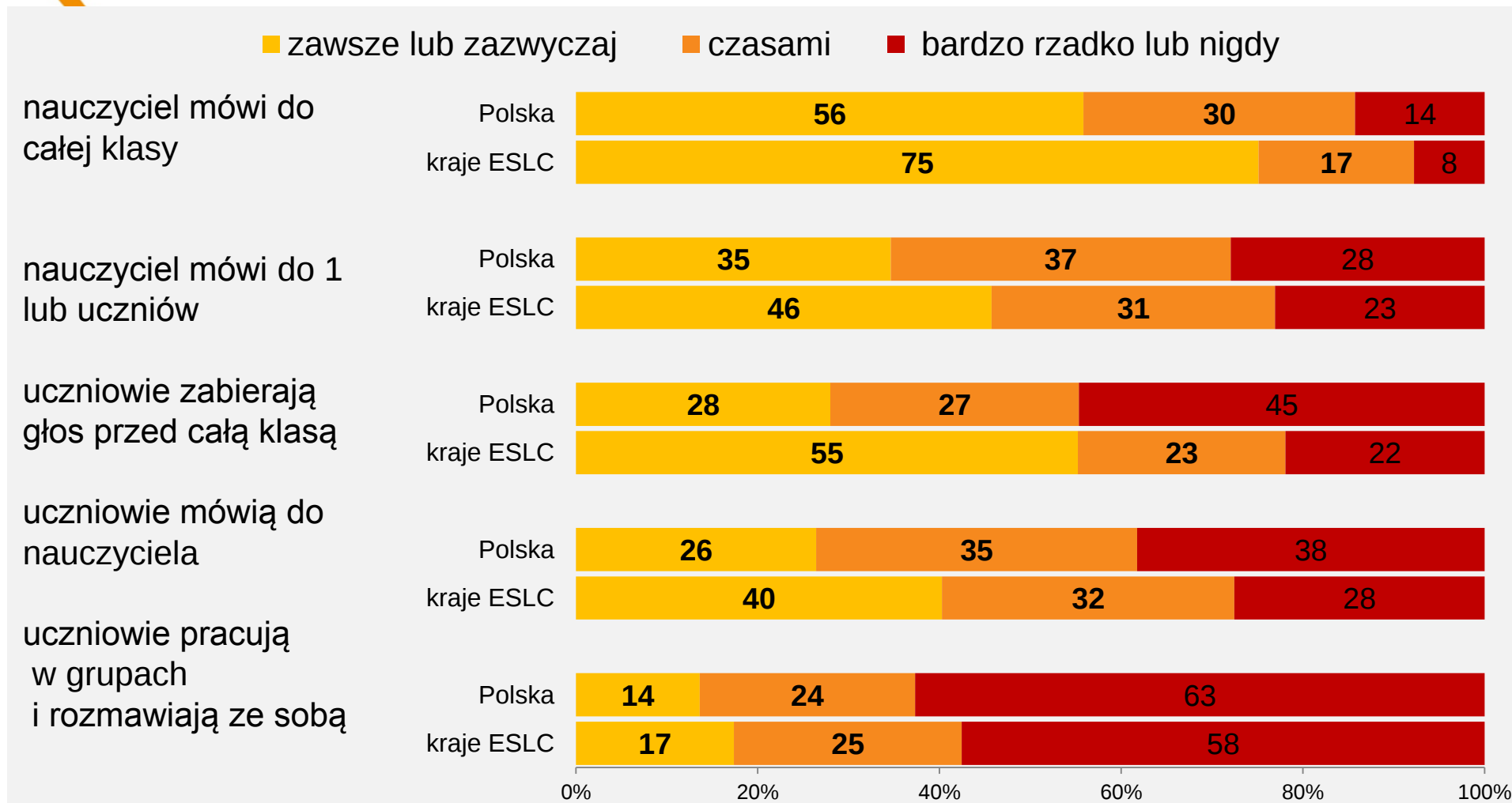
Wyniki badań PJO

☐ Język komunikacji:

- ☐ nauczyciel posługuje się językiem docelowym (do całej klasy) na lekcjach połowy uczniów języka angielskiego i niemieckiego (gimnazjum); nauczyciele szacują, że mówią w języku nauczonym przez 1/2 lekcji w szkole podstawowej
- ☐ uczniowie rzadko lub prawie nigdy nie używają języka docelowego (45% gimnazjalistów: do całej klasy; 63%: praca w grupach i rozmowy między sobą na lekcji)

Intensywność komunikacji w języku angielskim na lekcji na podstawie wskazań polskich uczniów oraz wszystkich uczniów języka angielskiego nauczanego jako pierwszego języka obcego w krajach badania ESLC

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych badania ESLC 2011.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

IBE

entuzjaści
edukacji

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nauczyciel głównym źródłem kontaktu z językiem obcym

- ❑ Związek między używaniem języka obcego przez nauczyciela i posługiwaniem się językiem docelowym przez uczniów – pozytywny wpływ na osiągnięcia (ESLC, ELLiE)
- ❑ Organizacja **pracy w parach/grupach** oraz **zwiększenie natężenia posługiwania się językiem docelowym** przez nauczycieli i uczniów
- ❑ **Wyzwanie:** uwzględnienie potrzeb uczniów (różnorodność osobowości i kompetencji); elastyczność w treści, organizacji i zarządzaniu zadaniem; zaangażowanie uczniów; zmiana dyskursu szkolnego; zrezygnowanie z roli nauczyciela jako eksperta, wyrównanie uprawnień w dyskursie
- ❑ **Korzyści:** włączenie uczniów do odpowiedzialności za procesy komunikacyjne na lekcji oraz własną naukę – autonomia ucznia

Kapitał wypracowany przez nauczycieli

- ☐ Uczniowie:
 - ☐ zmotywowani
 - ☐ pozytywnie nastawieni do nauki języka obcego
 - ☐ pozytywnie nastawieni do nauczycieli języka obcego
 - ☐ lubią lekcje języka obcego
- ☐ Komunikacja/rozmowa – potrzeba atmosfery sprzyjającej poczuciu bezpieczeństwa, swobody, nieskrępowania
- ☐ Lekcje języka obcego – odpowiedni klimat, aby nauczyciel świadomie dobierał strategie komunikacji na lekcji pozwalające zmaksymalizować użycie języka obcego
- ☐ Mówić i rozmawiać w języku obcym

Dorota Campfield

Pracownia Języków Obcych

zjo@ibe.edu.pl